

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok

VII. osztály

I. félév

A Digitaliada programban résztvevő iskolák matematika tanárai által összeállított kiadvány, koordinálta Adina Roșca Oktatási Szakértő

A jelen dolgozatban olyan szövegek és illusztrációk találhatóak, amelyeket az Orange Alapítvány szerzői joga véd, az AttributionNonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0) feltételeinek megfelelően. Ezeket a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> címen találhatjuk meg. Az itt megjelenő illusztrációk a javasolt alkalmazások képernyőmásolatai. A borító, az illusztrációk, bejegyzett védjegyek, az Orange Alapítvány és Digitaliada logók, valamint minden más, a borítón megjelenő márkaelem szerzői jogok által védett és nem használható a jogos tulajdonos előzetes beleegyezése nélkül.

Tartalomjegyzék

A NÉGYSZÖG	2
A konvex négyszögek; egy konvex négyszög szögeinek összege	2
A paralelogramma, tulajdonságok	4
A háromszög középvonala. A háromszög súlypontja	6
SAJÁTOS NÉGYSZÖGEK	8
A téglalap. Tulajdonságok	8
A rombusz. Tulajdonságok	10
A négyzet. Tulajdonságok	12
A trapéz; osztályozás, tulajdonságok	14
Kerületek és területek	16
A KÖR	18
Körívek és húrok, tulajdonságok: kongruens körívekhez kongruens húrok tartoznak és fordítva, húrra merőleges átmérő, párhuzamos húrok közé eső körívek, középponttól egyenlő távolságra levő húrok	18
Középponti szögek	22
Külső pontból körhöz húzott érintő	23
KÖNYVÉSZET	24

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

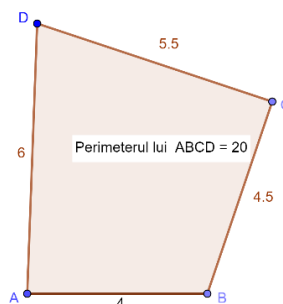
I félév

A NÉGYSZÖG

A konvex négyszögek; egy konvex négyszög szögeinek összege

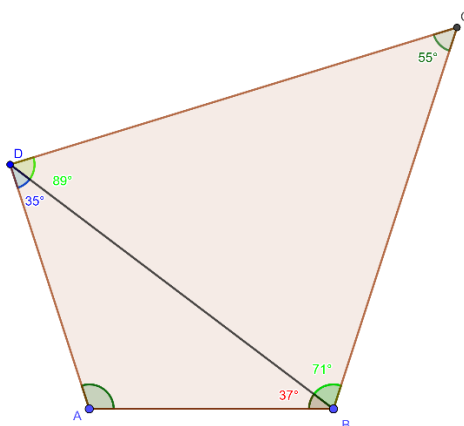
1. Szerkesszék meg az ABCD konvex négyszöget, amelyben $AB = 4$ cm, $BC = 4,5$ cm, $CD = 5,5$ cm $DA = 6$ cm. Számítsátok ki a négyszög kerületét.

Ábra:

2. Az ABCD konvex négyszögben adottak a következő mértékű szögek: $m(\sphericalangle ABC) = 108^\circ$, $m(\sphericalangle BAD) = 108^\circ$, $m(\sphericalangle ABD) = 37^\circ$, $m(\sphericalangle BDC) = 54^\circ$. Határozzátok meg a következő szögek mértékeit: $\sphericalangle DBC$, $\sphericalangle BDA$, $\sphericalangle ADC$, $\sphericalangle BCD$.

Ábra:

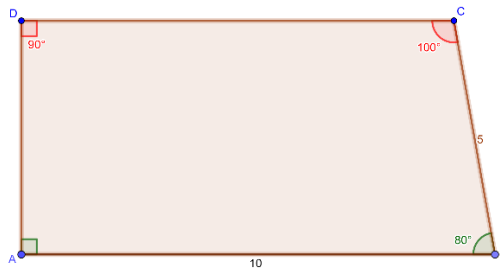

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

3. Szerkesszék meg az $ABCD$ konvex négyszöget tudva, hogy $AB \parallel CD$, $AB = 10$ cm, $BC = 5$ cm, $m(\sphericalangle B) = 80^\circ$ és $AD \perp AB$. Határozzátok meg a $\sphericalangle BCD$ és $\sphericalangle ADC$ szögek mértékét.

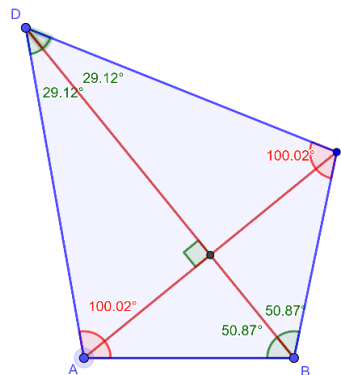
Ábra:

4. Az $ABCD$ négyszög két-két szomszédos oldala páronként kongruens, $[AB] \equiv [BC]$ és $[CD] \equiv [DA]$. Igazoljátok, hogy:

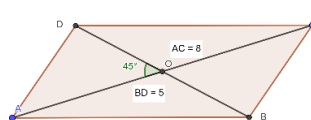
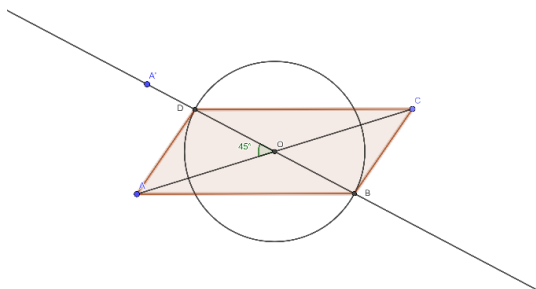
- $[BD]$ az $\sphericalangle ABC$ és $\sphericalangle ADC$ szögek szögfelezője;
- $\sphericalangle A \equiv \sphericalangle C$;
- $AC \perp BD$.

Ábra:

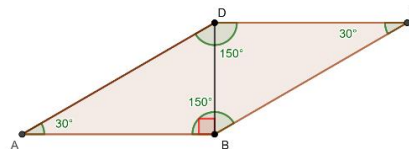
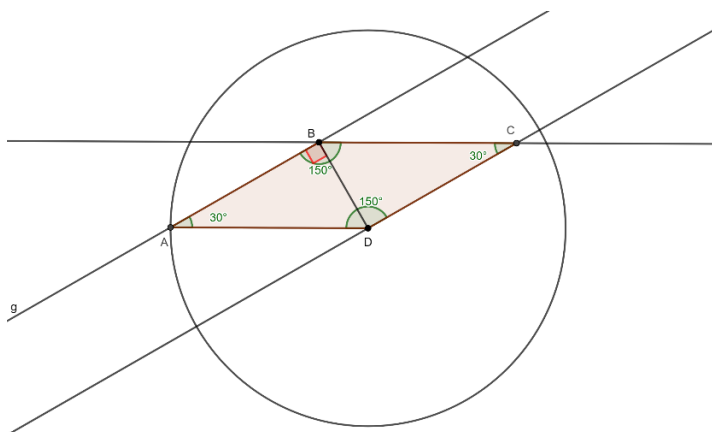
A paralelogramma, tulajdonságok

1. Szerkesszék meg az $ABCD$, paralelogrammát, amelyben $AC = 8\text{ cm}$, $BD = 5\text{ cm}$ és $m(\sphericalangle AOD) = 40^\circ$, ahol $\{O\} = AC \cap BD$. Határozzátok meg a paralelogramma kerületét és szögeinek mértékét.

2. Adott az $ABCD$ paralelogramma. Határozzátok meg a paralelogramma szögeinek mértékét ha tudjátok, hogy $DB \perp AB$ és $AD = 2BD$.

Ábra:

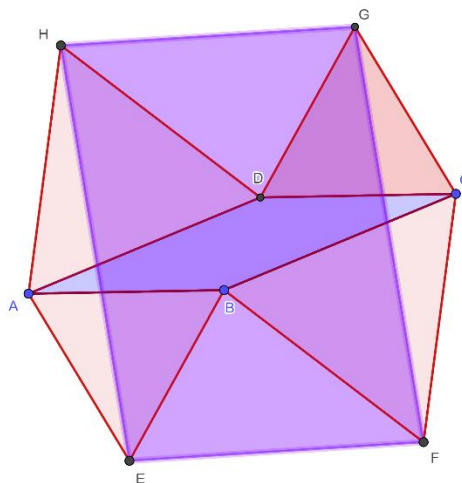

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

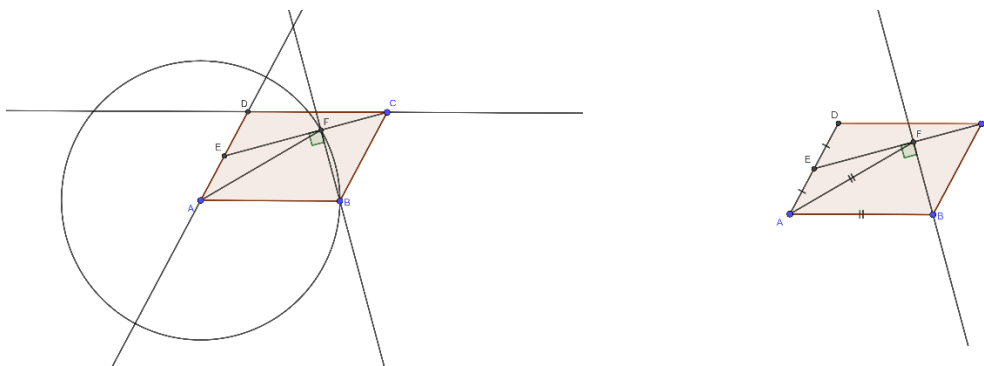
3. Szerkesszék meg az ABCD paralelogramma külső tartományában az ABE, BCF, CDG és DAH egyenlő oldalú háromszögeket. Igazoljátok, hogy EFGH paralelogramma.

Ábra:

4. Adott az ABCD paralelogramma, E az AD oldal középpontja és F az EC szakasz egy pontja úgy, hogy $AF = AB$. Igazoljátok, hogy $BF \perp EC$.

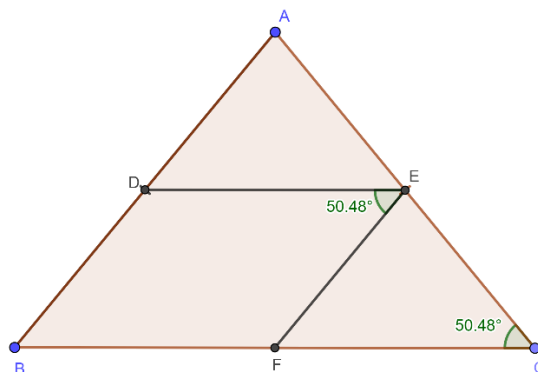
Ábra:

A háromszög középvonala. A háromszög súlypontja.

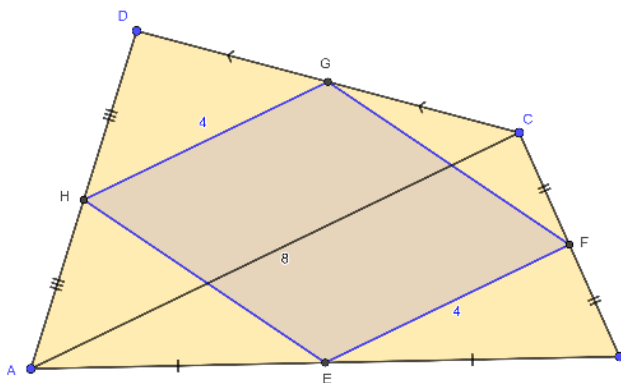
1. Az ABC egyenlő szárú háromszögben $[AB] \equiv [AC]$, a D, E és F pontok az AB, BC, valamint AC oldalak felezőpontjai. Igazoljátok, hogy $\sphericalangle DEF \equiv \sphericalangle ACB$.

Ábra:

2. Igazoljátok, hogy egy konvex négyszög oldalainak felezőpontjai egy paralelogramma csúcsai.

Ábra:

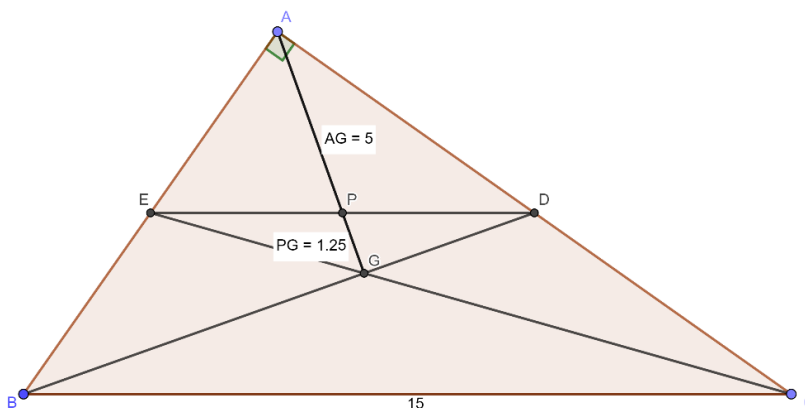

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

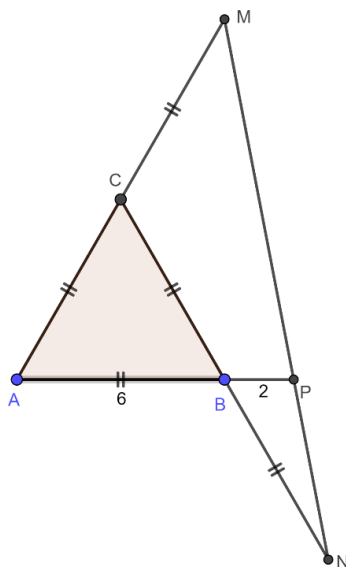
3. Az ABC derékszögű háromszögben, $m(\sphericalangle A) = 90^\circ$, [CE] és [BD] az AB és AC oldalfelezői, $E \in (AB)$ și $D \in (AC)$, amelyek a G pontban metszik egymást. Ha $BC = 15$ cm és $AG \cap ED = \{P\}$, határozzátok meg az [AG] és [PG] szakaszok hosszát.

Ábra:

4. Adott az ABC egyenlő oldalú háromszög. Az (AC) és (BC) oldalak meghosszabbításán legyen M és N két pont úgy, hogy $C \in (AM)$, $B \in (CN)$ és $CM = BN = AB$. Ha $AB \cap MN = P$, igazoljátok, hogy $AB = 3BP$.

Ábra:

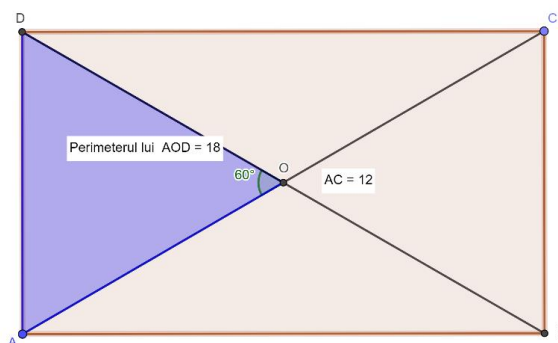

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

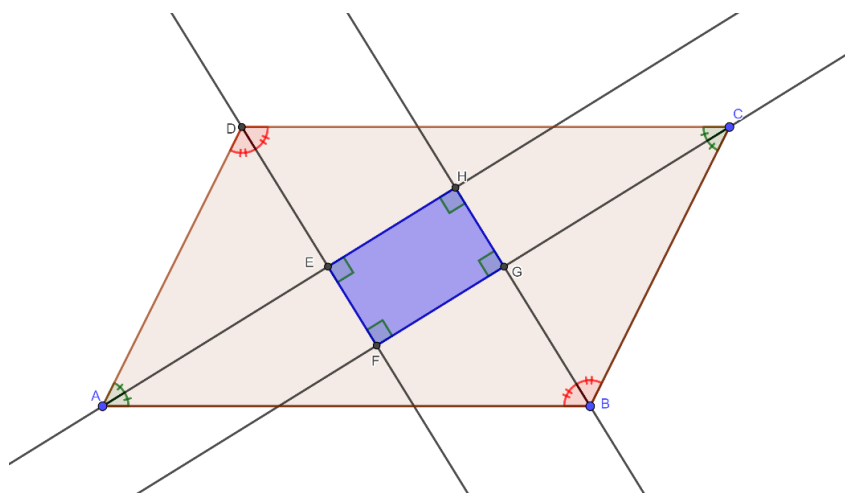
I félév

SAJÁTOS NÉGYSZÖGEK A téglalap. Tulajdonságok.

1. Adott az ABCD téglalap, $AC \cap BD = \{O\}$, $m(\sphericalangle AOD) = 60^\circ$ és $AC = 12$ cm. Határozzátok meg az AOD háromszög területét.

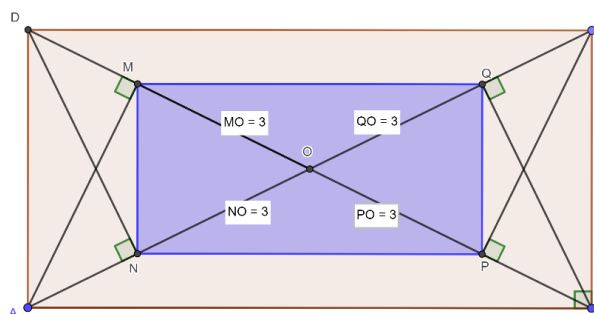
2. Igazoljátok, hogy egy paralelogramma szögfelezőinek metszéspontjai egy téglalap csúcsai.

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

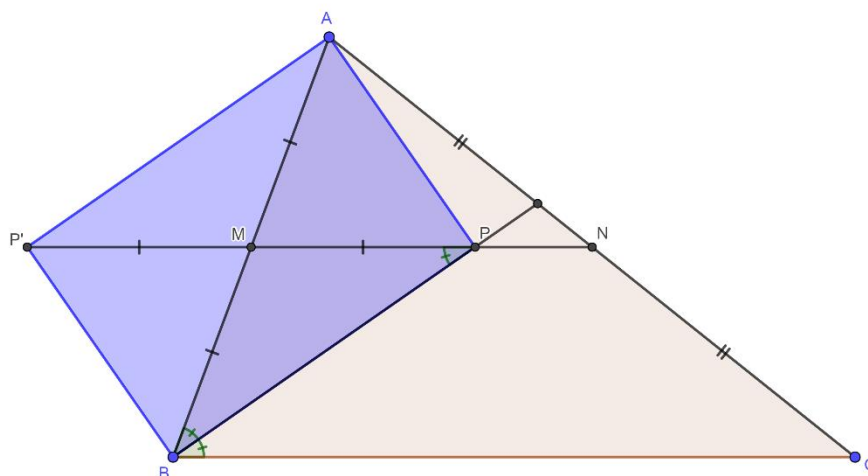
I félév

3. Adott az ABCD téglalap, $AC \cap BD = O$. $[AM]$ és $[DN]$ az AOD háromszög magasságai, $M \in DO$ és $N \in AO$, valamint $[CP]$ és $[BQ]$ a BOC háromszög magasságai, $P \in BO$ és $Q \in CO$. Igazoljátok, hogy MNPQ téglalap.

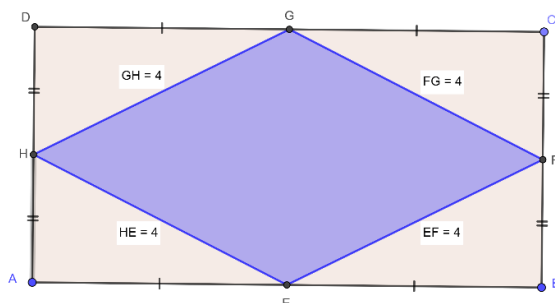
4. Legyen M és N az ABC háromszög (AB) és (AC) oldalának felezőpontja, a P pont pedig az $\sphericalangle ABC$ szögfelezőjének és az MN egyenes metszéspontja. Ha a P' pont a P pont szimmetrikusa az M-re nézve, igazoljátok, hogy BPAP' téglalap.

Ábra:

A rombusz. Tulajdonságok.

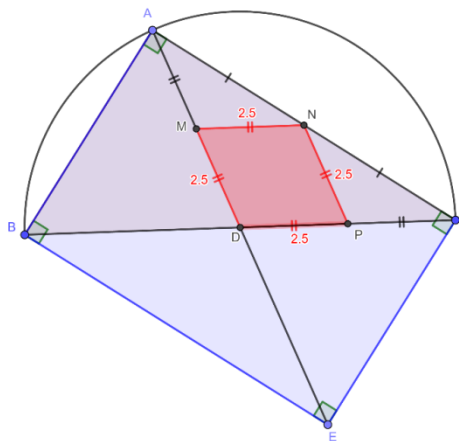
1. Igazoljátok, hogy egy téglalap oldalainak felezőpontjai egy rombusz csúcsai.

2. Az ABC háromszögben $BC=2 \cdot AD$, ahol D a [BC] oldal felezőpontja. Az [AD] oldalfelező meghosszabbításán felmérjük a $[DE] \equiv [AD]$ szakaszt, és M, N, P pontok az [AD], [AC], [CD] szakaszok felezőpontjai.

a) Igazoljátok, hogy ABEC téglalap.

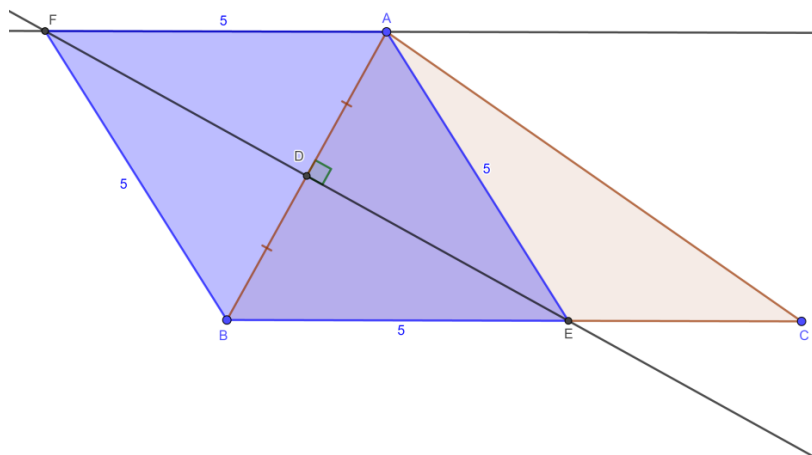
b) Igazoljátok, hogy MNPD rombusz.

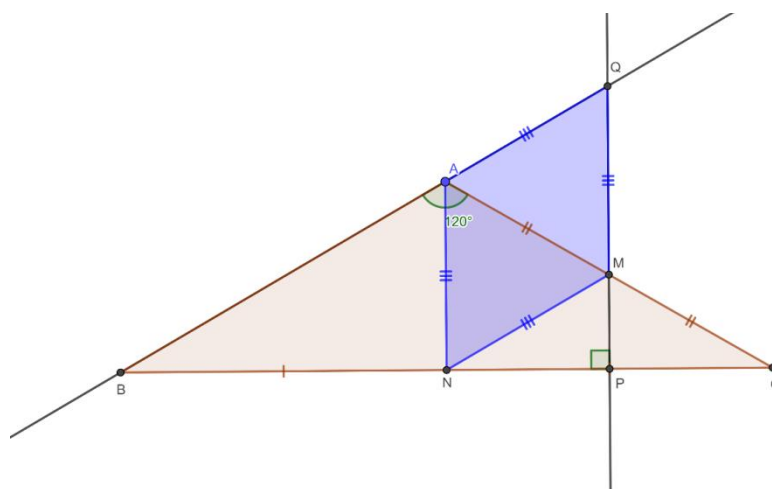
GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

3. Az ABC háromszög (AB) oldalának D felezőpontjában merőlegest emelünk az AB-re, amely a BC oldalt E pontban, valamint az A ponton keresztül a BC-hez húzott párhuzamost az F pontban metszi. Igazoljátok, hogy AEBF rombusz.

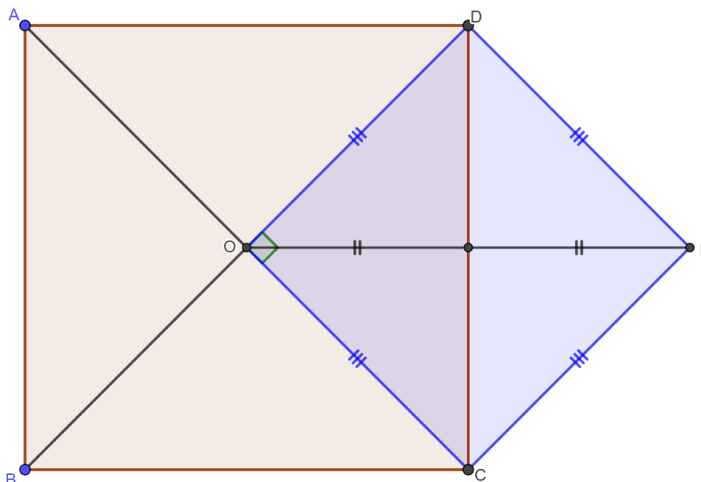

4. Az ABC egyenlő szárú háromszögben, $[AB] \equiv [AC]$ és $m(\sphericalangle BAC) = 120^\circ$, legyen M és N az [AC] és [BC] oldalak felezőpontja. Legyen $MP \perp BC$, $PE (BC)$ és $MP \cap AB = \{Q\}$. Igazoljátok AQMN rombusz.

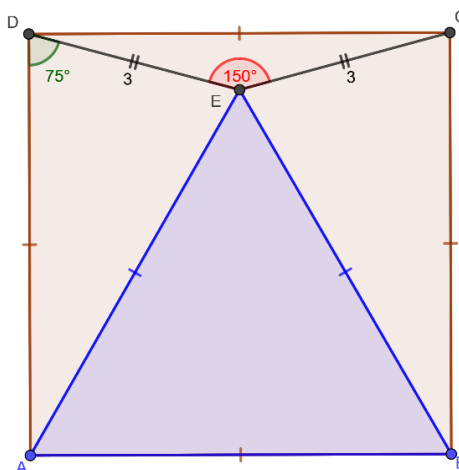
A négyzet. Tulajdonságok.

1. Az $ABCD$ négyzetben $\{O\} = AC \cap BD$. Legyen E pont az O szimmetrikusa a CD -re nézve. Igazoljátok, hogy a $CODE$ egy négyzet.

2. Az $ABCD$ négyzete belsejében legyen E az a pont, amelyre ABE egyenlő oldalú háromszög.

- Igazoljátok, hogy $[ED] \equiv [EC]$;
- Igazoljátok, hogy $m(\sphericalangle ADE) = 75^\circ$;
- Határozzátok meg $m(\sphericalangle DEC)$.

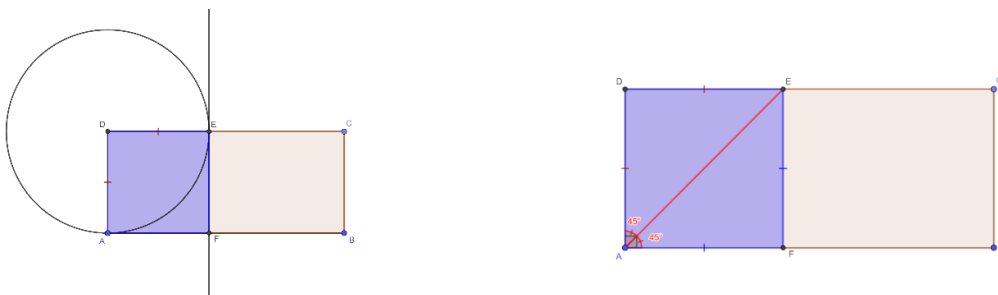

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

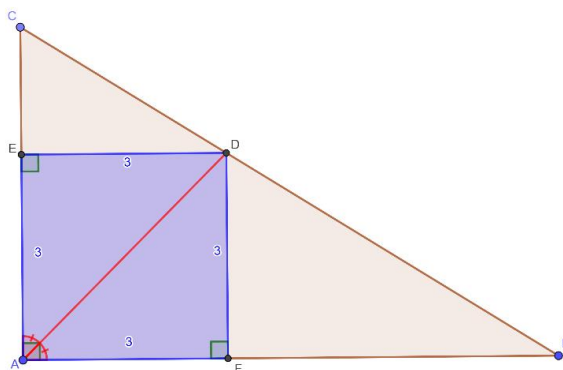
I félév

3. Adott az $ABCD$ téglalap, $AB > AD$. Az E pont a $[CD]$ oldalon található úgy, hogy $[DE] \equiv [AD]$. Ha $EF \perp AB, F \in [AB]$, igazoljátok, hogy:

- (AE) a $\sphericalangle DAF$ szög szögfelezője
- $ADEF$ négyzet.

4. Adott az ABC A -ban derékszögű háromszög és (AD) a $BAC, D \in (BC)$ szög szögfelezője. Megszerkesztjük a $DE \perp AC$ és $DF \perp AB, E \in (AC), F \in (AB)$ merőlegeseket. Igazoljátok, hogy $AEDF$ négyzet.

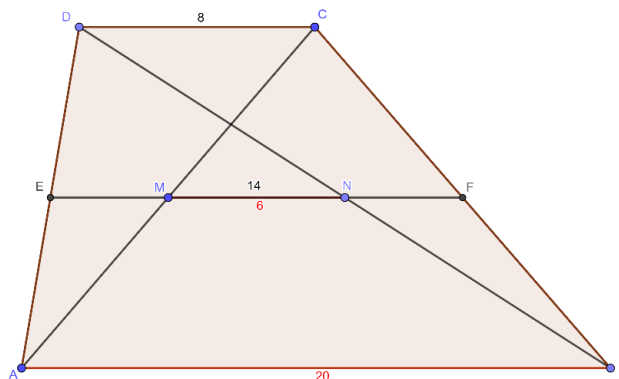

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

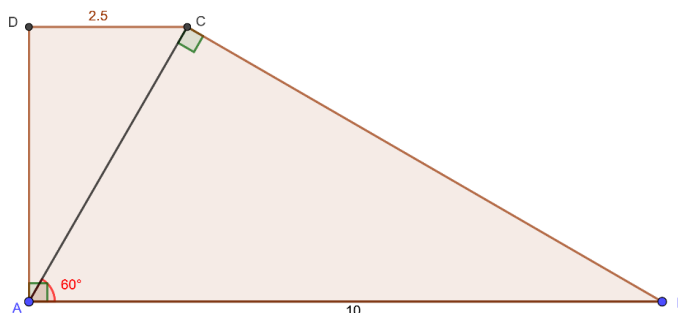
I félév

A trapéz; osztályozás, tulajdonságok

1. Az ABCD trapézban ($AB \parallel CD$, $AB > CD$) tudjuk, hogy $AB = 20$ cm, és a középvonalon található MN szakasz hossza 6 cm. Határozzátok meg a trapéz kislapjának és középvonalának hosszát.

2. Az ABCD derékszögű trapézban $m(\sphericalangle A) = 90^\circ$, $AB \parallel CD$, $AB > CD$. Ha tudjuk, hogy $m(\sphericalangle CAB) = 60^\circ$ és $AC \perp BC$, igazoljátok, hogy $AB = 4CD$.

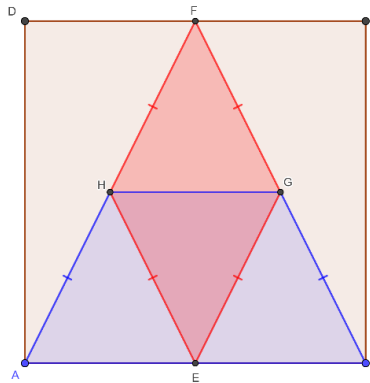
3. Az ABCD négyzetben E és F az [AB] és [CD] oldalak felezőpontjai, valamint G és H a [BF] és [AF] szakaszok felezőpontjai. Igazoljátok, hogy:

A Digitaliada program keretén belül összeállított kiadvány.

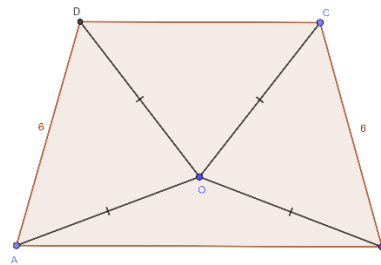
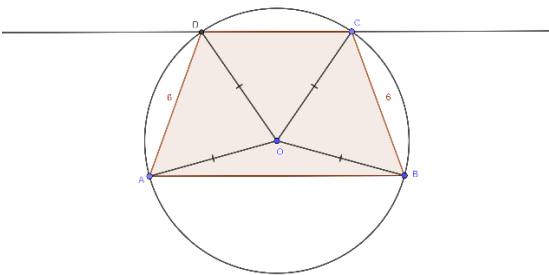
GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

- a) ABGH egyenlő szárú trapéz;
- b) EHFG rombusz.

4. Igazoljátok, hogy ha egy trapéz belső tartományában létezik olyan pont amely egyenlő távolságra van a trapéz csúcsaitól, akkor a trapéz egyenlő szárú..

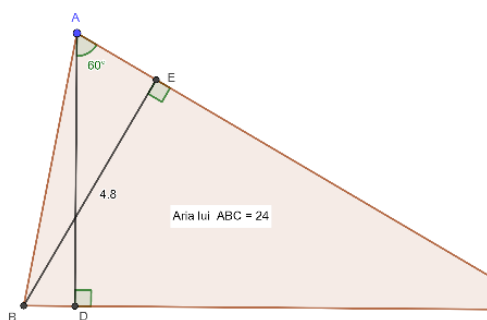
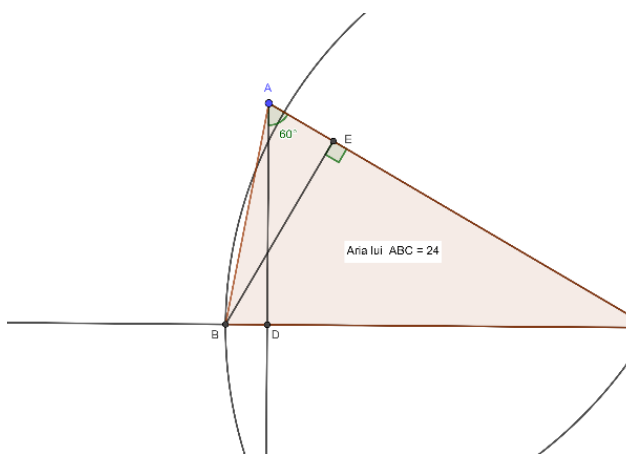

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

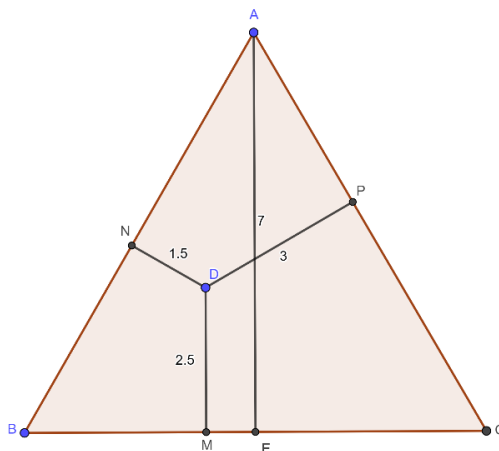
I félév

Kerületek és területek

1. Az ABC általános háromszögben megszerkesztjük az $AD \perp BC$, $D \in (BC)$ magasságot. Ha $m(\sphericalangle DAC) = 60^\circ$, $BC = 9,6$ cm és $AC = 10$ cm, határozzátok meg T_{ABC} és a B pont távolságát az AC-től.

2. Igazoljátok, hogy egy egyenlő oldalú háromszög belső tartományában levő pont oldalaktól való távolságainak összege állandó és egyenlő a háromszög magasságának hosszával. (Viviani tétele)

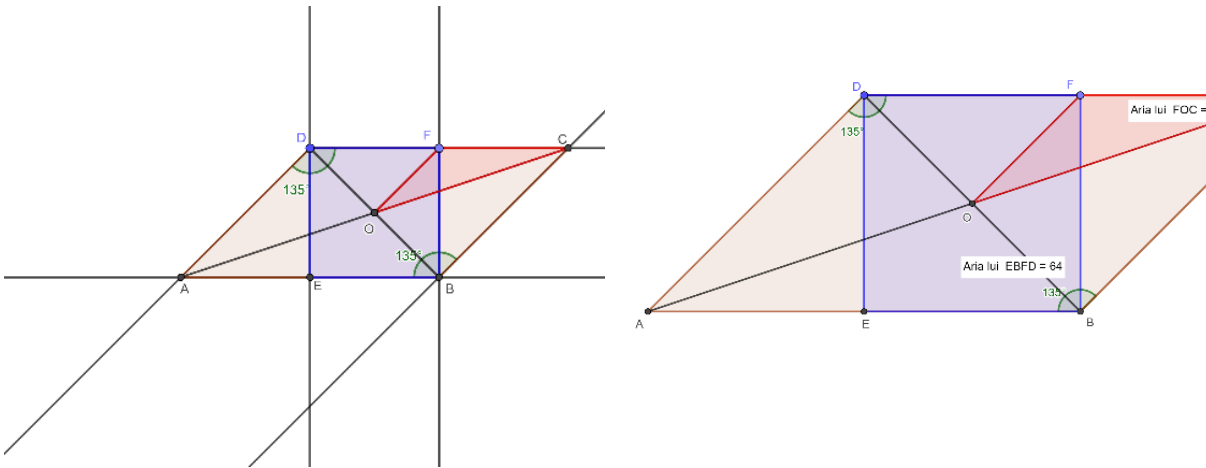

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

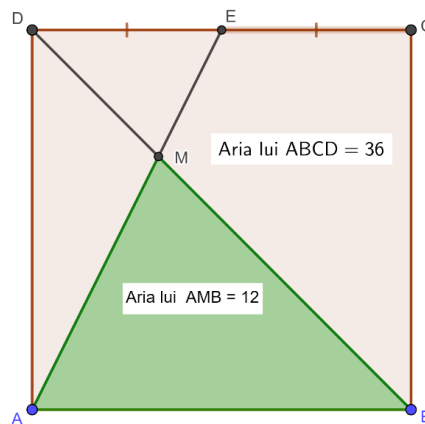
3. Az $ABCD$ paralelogrammában $m(\sphericalangle D) = 135^\circ$, megszerkesztjük a $DE \perp AB$, $E \in (AB)$ és $BF \perp DC$, $F \in (DC)$ magasságokat. Ha $DF = 8$ cm és $AB = 2DF$, akkor:

- Határozzátok meg a $DEBF$ négyszög területét;
- Határozzátok meg az FOC háromszög területét, ha $AC \cap BD = \{O\}$.

- Az $ABCD$ négyzetben, E a CD oldal felezőpontja. Ha $AE \cap BD = \{M\}$, határozzátok meg AMB háromszög területének és az $ABCD$ négyzet területének arányát

Ábra:

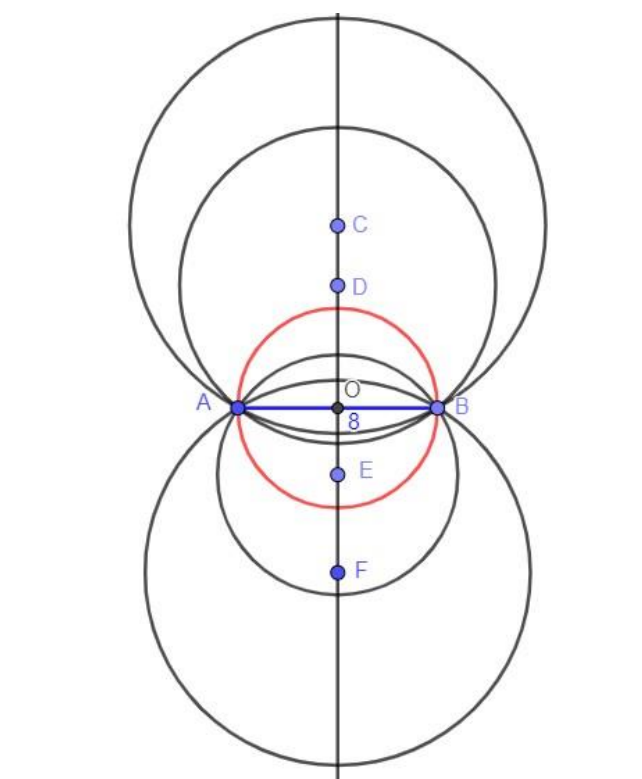
GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

A KÖR

Körívek és húrok, tulajdonságok: kongruens körívekhez kongruens húrok tartoznak és fordítva, húrra merőleges átmérő, párhuzamos húrok közé eső körívek, középponttól egyenlő távolságra levő húrok

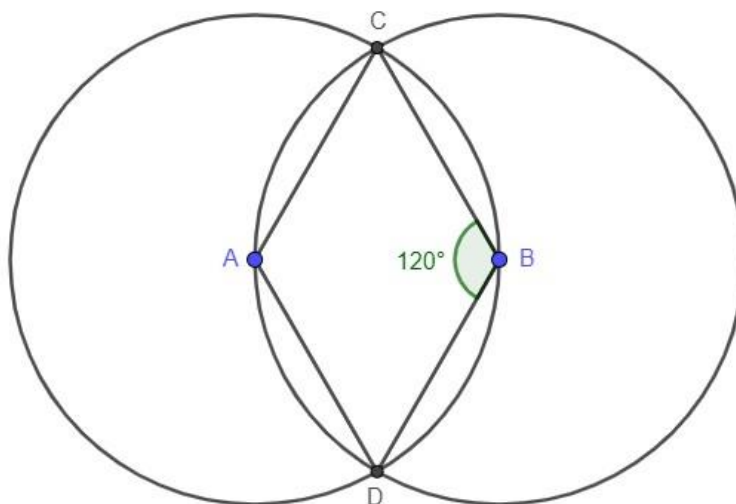
- Adott az AB 8 cm hosszúságú szakasz, szerkesszetelek több olyan kört, amely áthalad az A és B pontokon. Mekkora a legkisebb kör sugara?

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

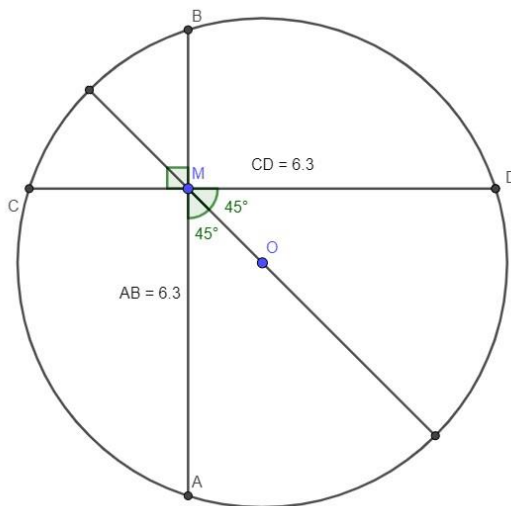
2. Adottak az A és B középpontú körök, úgy, hogy áthaladnak egymás középpontján. Határozzátok meg CAD és CBD körívek mértékét, tudva, hogy a két kör C-ben és D-ben metszi egymást.

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

3. Legyen M egy kör belső pontja. Szerkesszettek két olyan húrt, amelyek áthaladnak az M ponton, kongruensek és merőlegesek egymásra.

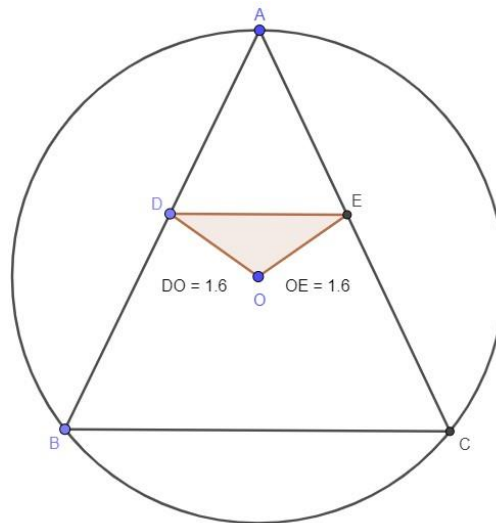

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

I félév

4. Legyenek az A, B és C pontok a $\mathcal{C}(O, r)$ kör olyan pontjai, hogy az ABC háromszög egyenlő szárú legyen, BC alappal. Az [AB] és [AC] szárakon felvesszük a D és E pontokat úgy, hogy $[DB] \equiv [EC]$. Igazoljátok, hogy az ODE háromszög egyenlő szárú.

Ábra:

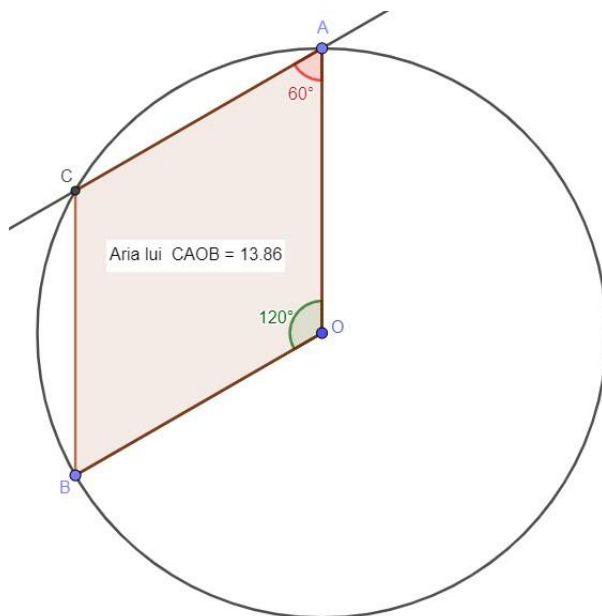

GeoGebra segítségével bizonyított feladatok – VII. osztály

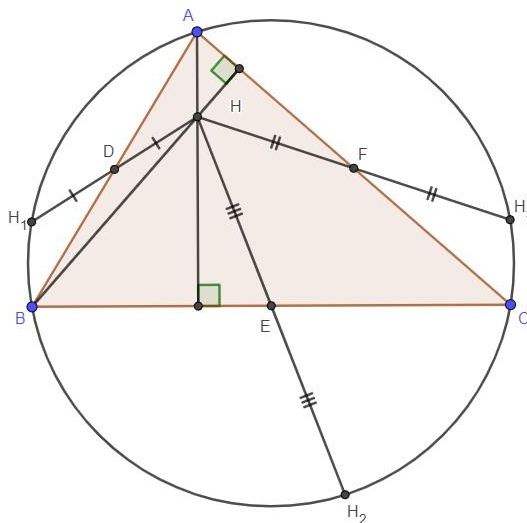
I félév

Középponti szögek

1. A $C(O,4)$ körben az $[AB]$ húrhoz egy 120° -os körív tartozik. Az A ponton áthaladó BO-val párhuzamos egyenes a kört a C pontban metszi. Határozzátok meg a CAO szög mértékét és a $CAOB$ négyszög területét.

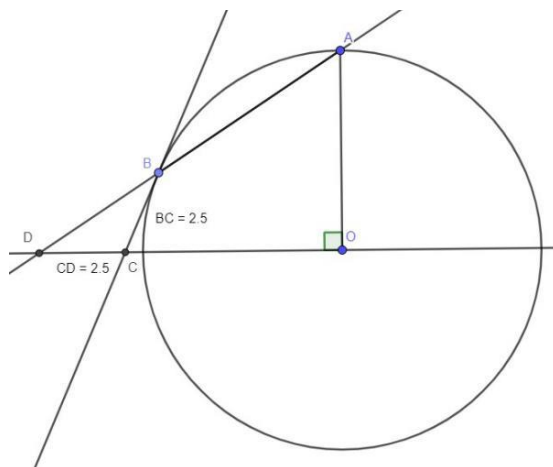

2. Igazoljátok, hogy egy háromszög ortocentrumának, a háromszög oldalainak felezőpontjaihoz viszonyított szimmetrikusai a háromszög köré írható körön helyezkednek el.

Külső pontból körhöz húzott érintő

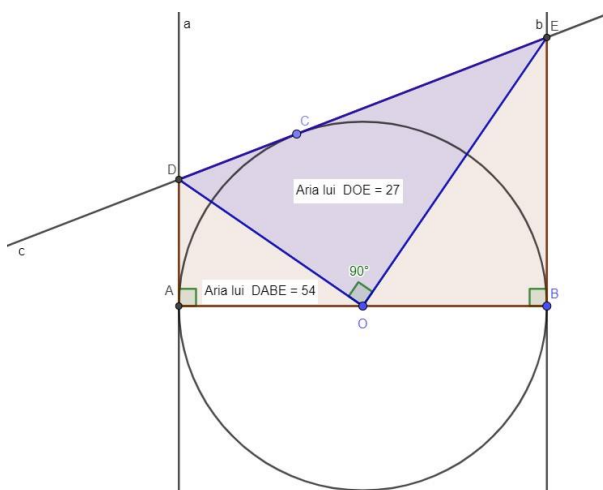
1. Legyen $[AB]$ egy húr a körben. A B ponton keresztül érintőt húzunk a körhöz. Az $[OA]$ sugárra merőleges húzott átmérő az érintőt a C pontban, az AB egyenest a D pontban metszi. Igazoljátok, hogy $[BC] \equiv [CD]$.

2. A $\mathcal{C}(O,r)$ körön felvesszük az A, B és C pontokat úgy, hogy $[AB]$ a kör átmérője legyen. Megszerkesztjük a kör a, b és c A, B és C pontjaiba húzott érintőit. Ha $a \cap c = \{D\}$ és $b \cap c = \{E\}$, igazoljátok, hogy:

a) $T_{DOE} = \frac{1}{2} T_{ABED}$;

b) $m(\sphericalangle DOE) = 90^\circ$.

KÖNYVÉSZET

1. Perianu, M., Balica, I., Săvulescu, D. *Matematică, clasa a VII-a*, Editura ART Educațional, București, 2018.
2. Gologan R., Neța C., Vrînceanu G. *Matematică, Manual pentru clasa a VII-a*, Grup editorial Corint.
3. Eugen Predoiu-*Gazeta matematică, Supliment cu exerciții*, octombrie 2018.
4. Hollinger A. *Geometrie, Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1977.